

MIRADES /

6
La Sedeta

8
Xalet del Clot del Moro

10
Motocicleta Villalbí

PERSPECTIVES /

12
Un cinema centenari.
El renaixement del Casino
de Borgonyà
JORDI AMÀRITA I ERNEST AMÀRITA

PERSPECTIVES /

18
La Colònia Sedó,
patrimoni català,
oportunitat de país
JUAN JURADO

ENTREVISTA /

24
Mireia Freixa:
«El patrimoni industrial
connecta generacions»
CARME ESCALES

DOSSIER /

30
Antoni Gaudí:
indústria i enginy

REDACCIÓ EIX

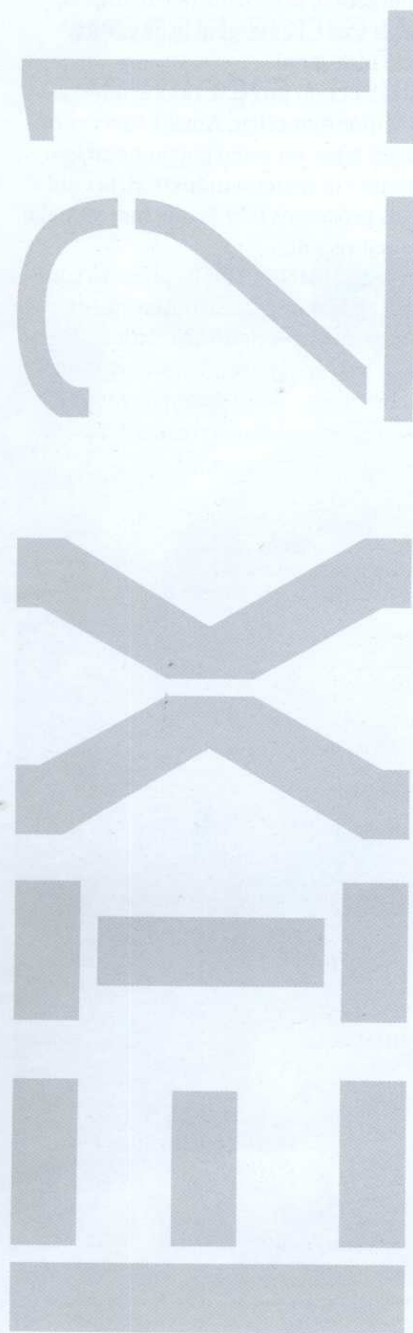
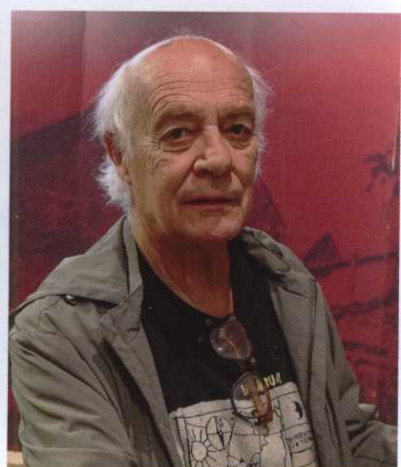

DESCOBERTA /

42
Els Panyos de Manresa.
200 anys de la primera fàbrica
de Catalunya
MERCÈ ARGEMÍ RELAT, EUDALD SERRA
GIMÉNEZ I LLUÍS VIRÓS PUJOLÀ

VISITA GUIADA /

48
Joan Isaac:
«El pitjor que li pot passar a un
poble és oblidar la seva història»
CARME ESCALES

PATRIMONI PROTEGIT /

54

Els molins paperers europeus

VICTÒRIA RABAL MEROLA
I TON LLORET ORTÍNEZ

DE VIATGE /

72

Tolosa, on Europa
va aprendre a volar

INÉS COMBA

ENGINY /

58

Computadora Factor S.
El primer ordinador català

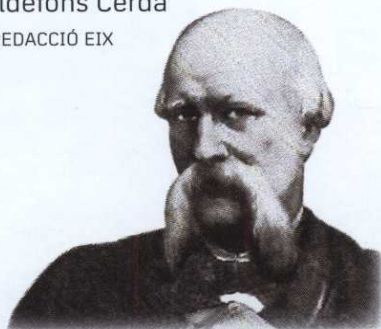
REDACCIÓ EIX

PERSONALITATS /

78

Ildefons Cerdà

REDACCIÓ EIX

MARCA /

62

Milan. Del suro a la goma

REDACCIÓ EIX

ART I INDÚSTRIA /

79

La bandera de
la Unió Catalanista

REDACCIÓ EIX

NOTÍCIES /

80

LLIBRES /

81

AGENDA /

82

RUTA /

66

La Sénia.
Una passejada pel país
del moble

CÉSAR BARBA

Exposicions
Congressos i jornades

EIX

CULTURA INDUSTRIAL, TÈCNICA I CIENTÍFICA
Revista semestral / Núm. 21 / juny del 2026EDITA: Museu Nacional de la Ciència
i la Tècnica de Catalunya (MNACTEC).

DIRECCIÓ: Albert Tulleuda.

COORDINACIÓ: Eulàlia Palau.

CONSELL DE REDACCIÓ: Eulàlia Palau, Rosa Serra,
Jaume Perarnau, Montse Armengol, Eudald
Serra, Gerard Verdaguer, Pere Casas.CONSELL ASSESSOR: Miguel Ángel Álvarez Areces
(president d'INCUNA), Alba Boixader (directora
del Museu de les Mines de Cercs), Salvador
Claret (Col·lecció d'Automòbils Salvador
Claret), Gràcia Dorel-Ferré (França, membre
d'APIC-Universitat de Reims), Glòria Escala
(directora del Museu de la Pell d'Igualada),
Josep Espadallé (director del Museu del Suro
de Catalunya, Palafrugell), Llorenç Ferrer
(Universitat de Barcelona), Carles García
(director del Museu del Ter, Manlleu), Carme
Gilabert (directora de l'Ecomuseu-Farineria
de Castelló d'Empúries), Miquel Gutiérrez
(Universitat de Barcelona), Josep Oliveras
Samitier (Universitat Rovira i Virgili), Eva
Perisé (directora del Museu Hidroelèctric
de Capdella), Victòria Rabal (directora del
Museu Molí Paperer de Capellades), Pere Sala
(director de l'Observatori del Paisatge de
Catalunya).COL·LABORADORS: Jordi Amàrita, Ernest Amàrita,
Mercè Argemí, César Barba, Ramon Blanch,
Carme Comas, Inés Comba, Carme Escales,
Juan Jurado, Marià Lladó, Teresa Llordés, Ton
Lloret, G. Portabella, Victòria Rabal, Genís
Sáez, Eudald Serra, Lluís Tarrés, Lluís Virós.INSTITUCIONS COL·LABORADORES: Aeroscopia,
Ajuntament d'Esparreguera, Ajuntament de
Manresa, Arxiu Amics de la Fabra i Coats, Arxiu
Comarcal del Bages, Centre d'Interpretació
del Riu Sénia, Museu de Ceràmica La Rajoleta
d'Esplugues de Llobregat, Museu de l'Aigua i
el Tèxtil de Manresa, Museu del Ter.

EDICIÓ: Montse Armengol.

IDENTITAT EDITORIAL: extraestudio.com.

MAQUETACIÓ: Enric J. Gisbert.

CARTOGRAFIA: Ecos Travel Books.

CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA: Josep M. Domènech
i Gemma Garrigosa.

IMPRESSIÓ: Balanou XXI.

SUBSCRIPORS I PUBLICITAT: Ad-lante Servicios
de Marketing, S. L. Tel. 902 090 869
revistaeix@mnaactec.cat
www.mnaactec.cat/eix.

DIPÒSIT LEGAL: B-5615-2022.

ISSN: 2462-4470.

FOTOGRAFIA DE PORTADA: Nau Gaudí, Mataró.
Tots els articles publicats a EIX. Cultura
industrial, científica i tècnica poden ser
consultats en format digital a la pàgina web
de la revista sis mesos després de la seva
publicació en paper: www.mnaactec.cat/eix.SISTEMA TERRITORIAL
MNACTECM / / /
/ N A /
C / / /
/ T E C
Museu Nacional
de la Ciència i la Tècnica
de Catalunya

 Generalitat
de Catalunya